

Anteckningar

Finska som främmande språk 1A

(FAA110)

Fredrik Bergelv

Vårterminen 2026

---

0) Introduktionsmöte (15-1-2026) *Laura Lunnevuori*

- Som främmande språk: I A, I B, II A, II B, III. Fortsättningskursen I B går i höst.
- Två delkurser:
  - 7,5 hp - Språkkunskap (grammatik).
    - Skriftlig tentamen (A-F)
  - 7,5 hp - Muntliga och skriftliga språkfärdigheter (personliga förhållanden och vardagliga situationer)
    - Skriftlig tenta (A-F)
    - Individuellt muntligt prov (U-G)
- Lexin är en bra ordbok - <https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

1) Föreläsning (19-1-2026) *Kirsi Kohtala-Ghane*

- Använtbara tjänster: Selskosamat, Ylen selkouutiset
- Språkkunskap 1: sanaluokat, ääntäminen, puhekieli, kirjakieli
  - Fonologi (ljud) < Morfologi (ordböning) < Syntax (satslära) < Semantik (betydelse) < Pragmatik (kontext)
  - Fonologi: Vokoaler och konsonanter, diftonger, vokalhormani, stavelsegränser, stadieväxling
  - Morfologi: Substantiv, adjetiv, pronomen, räkneord, verb, oböjliga ord
  - Syntax: Satstyper (Frågesatser, Trasnitivia, Äger), Satsdelar (Predikat, subjekt, objekt, predikativ, adverbial, attribut)

- Ordklasser (Sanaluerat): Nomen (Kasus/ nomen), Verb (person, tempus, modus) och Objigila ord
  - Nomen: substantiv (nainen, maa, apteekki)
  - Adjektiv: (hauska, tylsempi *tråkigare*, pettovatin *läskigast*)
  - Pronomen: Hän
  - Räkeord: Eks, kaks, kolm, neljä,
- Boktäver: A, E, I, O, Y, Å, Ö (Å), (B), (C), D, E, (F), G, H, I, J, K, L, M, N, P, (Q), (R), S, T, V, (W), (X), (Z)
  - Notera skillnad A [aa] men uttalas /a/.
  - O → Å
  - U → HQS
  - E → MER
  - Å → HÄR
- Längd på ljud: tuli (eld), tuuli (wind), tulli (ful)
  - Notera att ord med nk är /ng/ och när ordet blir längre blir det ng (kaupunki → kaupungissa)
- Övning dittonger

1. Aika	7. Keino (sätt, medel)	13. Koyha (fattig)
2. Koulu	8. Tuoli (stol)	14. Syön (nål)
3. Syödä (ätta)	9. Kaunis	15. Neula (nål)
4. Uida (simma)	10. Käyä	16. Kieli
5. Äiti	11. Huikan (lite grann)	17. Hyi
6. Öisin (på närtrema)	12. Taulu	18. Koira

- Stavelsegränsen ligger alltid mellan två konstanter
- Huvudtrycket ligger alltid på första stavelsen
- Hälslningar:
  - *Mitä kuulu?* – Hyvä!
  - *Miten menee?* – Hyvin!
- Mål med att lära mig finska:
  - Prata med släkt (Minulla on suklaisia ja puoliso Suomessa)
  - Kunna bo i Finland
  - Kunna prata finska om man skaffar barn i framtiden
- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä
- *Olen kaksikummenteljä vuotias.*
- *Opiskelen suomea, koska minulla on suomenkielinen puoliso ja minä Tykkää Suomesta.*

1) Föreläsning (20-1-2026) Hannele Halmeberg

- Kasus uttrycker nomen (roll i satsen).
- Finskan har 15 kasus
- Talo-ssa (I huset)
- Talo-ssa-ni (I mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
- Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse
- A- & U-nomen (substantiv, pronomen, räkeord)
- Nomen som slutar på a/ä, o/o, u/y
  - genitiv -n → talon (talons katto / husets tak)
  - partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
  - inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)

2) Föreläsning (26-1-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

Verbbojning				
Riksspråk	Talsräk	Olla	Olla (talspråk)	Olla (Pohjanmaa)
Minä	Me	Minä olen	Mä oon	Moon
Sinä	Sä	Sinä olet	Sä oot	Soot
Hän	Se	Hän on	Se on	
Me	Me	Me olleme	Me olla	
Te	Te	Te olette	Te ootte	
He	Nä	He ovat	Nä on	

Presens	Imperfekti	Imperfekti puhekieli
Minä olen	Minä olin	Mä olin
Sinä olet	Sinä olit	Sä olit
Hän on	Hän oli	Se oli
Me olemme	Me olleme	Me olla
Te olette	Te olette	Te ootte
He ovat	He ovat	Ne olli

- Korta/ långa vokalaer (lyhyt / pitkä)

Vokalharmoni: Hur kan vokaler kombineras?

- I ett ord: **A, O, U** eller **Ä, Ö, Y**, men alltid **I, E**
- **Bokstav, främme, neutrala**
- Om neutrala ord, använd **främmre**. Annars håll dig i samma
- Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa
-

Sanatypit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokalsutna ord eller konsonantsutna ord

Nomenbörning:

- A- O- & U-nominat
- Nomen som utsutar på a/ä, o/o, u/y (kirja, talo, kuoulu, kesä, särö, hylly)
- genitiv -n → talon (talons katto / husets tak)
- partitiv -a → kirja (luen kirja / jag läser boken)
- inessiv -ssa → koulussa (olen koulussa / jag är i skolan)
- -ssa (vokalharmoni)
-

Kasusystemet (sijamuoto): Kasus uttrycker ordets roll i en sats.

- Finns 15 stycken. Men flera andra finns.
- Mer info på sida 155 i boken
- Exempel:
  - Talo-ssa (I huset)
  - Talo-ssa-ni (I mitt hus)
  - Talo-ssa-ni-kin (Även i mitt hus)
  - Talo-ssa-ni-kin-ko (Även i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Namn på kasus	När som används	Ändelse	Exempel
Nominativ	grundformen		Kylän = byns.
Genetiv	ägande	-n	mukavan pojien
Akkusativ	markera objektiv	-t	
Partitiv	används vid ämnescord	-a/-ä, -t(-t)/t(-t)	
Inessiv	i något	-ssa, -ssä	
Elativ	riktning ur något		
Illativ	in i något		
Adessiv	befintlighet på		
Ablativ	riktning från	-ta, -itä	
Allativ	riktning till		
Essiv	som svenska ordet "som"	-na, -nä	Ulkona, kotona
eller i veckodagar			
Translativ	bliar (ändras)		
Abessiv	utan något,		
Komitativ	används med "sin/sina"		
Instruktiv	uttrycker ett sätt		

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Räkeord:

- Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsimän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen, -toista, -tä, sata, tuhat

Veckodagarna:

- Maanantai, tiistai, keskiviikko, torstai, perjantai, lauantai, sunnuntai
- -na (på måndag)
- Viikonloppu, akipäivä, vapaaeivä

Matte tecken: Paljonko on? + plus, - minus, x kertaa, = on

Nekande ord: Minä en ole, Sinä et ole, Hän, ei ole, Me emme ole, Te ette ole, He eivät ole

Nomen: Nomen med grundform på -o, -ö, -y, -u, (-a, -ä):

- Om slutar på o, -ö, -y, -u, (-a, -ä):
  - +n (genetiv), koulun = skolans
  - +ssA (parativ), kylää - obestämd mängd, pågående handling
  - +ltA (ablativ), pöydällä = frân bordet
- Om slutar på -a, -ä böjs likadant, men annurlunda i pluralis

3) Föreläsning (2-2-2026) Kirsi Kohtala-Ghane

- Minä olen Fredrik, minä olen opiskelija. Minä puhun ruotsia, englantia, ja vähän suomea ja saksaa. Minä asun Lundissa. Minä olen Ruottista. Hauska tutustua

Stadieväxling: Gäller **k, p** och **t**. Dessa växlar mellan starka och svaga stadier. Bara sista stavelsen.

- Kväntativstadieväxling
- kvalitativ stadieväxling
- Inga stadieväxlingar: **bk, sk, st, tk**
- Vanligvis när du böjer ord ska du gå från starkt till svagt stadium
  - Talo-ssa → talon
-

• **Kauppa** → **kaupassa** (Aven i mitt hus?) bekräftande tilläggandelse

Finska	Kasus	Svenska	Exempel	Översättning
Mikä	nominativ	Vad?	Mikä sinun niemis?	Vad är ditt namn?
Minkä	genetiv	Vilken?	Minkä pidän ostaa?	Vilken tröja köper du?
Mitä	partitiv	Vad?	Mitä sinä syöt?	Vad äter du?
Missä	inessiv	Var?	Missä sinä asut?	Vid vilken tid åker vi?
Mihin/ minne	illativ	Vart?	Mihin aikaan lähdemme?	Vid vilken tid åker vi?
Milloin	elativ	När?	Milloin kotelee?	När kommer du?
Miksi	allativ	Varför?	Miksi sinä kotelee?	
Millainen	komitativ	Hur?	Millainen kotelee?	
Kuka	nominativ	Vem?	Kuka kotelee?	
Kenen	genetiv	Vems?	Kennen auto tämä on?	
Kenelle	allativ	Till vem?	Kenelle sinä soltet?	
Kuinka	instruktiv	Hur?	Kuinka vanha sinä olet?	

Notera: Telefonnummer om man inte hittar salen: 0734449950

Frågor:

- Öppna frågor:
  - mitä, kuka, missä
  - Ja/Nej frågor:
  - verb + ko/kö
  - Svar: Kyllä/ joo / Ei

Skrivövning:

- Tredje person kräver personpronomen

Pronomen	Tillägg	Exempel
Minä	-n	Asun
Sinä	-t	Asut
Me	-umme	Asumme
Hän	-, V	Hän asuu
He	-vät	He asuvat
Te	-tte	Te astite

Mänader:

- Bokstaver: A, O, U eller Ä, Ö, Y, men alltid I, E

Bokstaver, främre, främme, neutrala

- Om neutrala ord, använd främmre. Annars håll dig i samma

◦ Exempel: koulussa, vyössä, villissä, teatterissa, Lundissa

-

Sanatypit (ordtyper): Gundform (nominativ), stam, singular partitiv

- Delas in i vokalsutna ord eller konsonantsutna ord

Nomenbörning:

- A- O- & U-nominat

Nomen med grundform på -o, -ö, -y, -u, (-a, -ä):

- Om slutar på o, -ö, -y, -u